

වෘද්ධත්වයෙහි දැක්වෙන "වෛද්‍ය ව්‍යපාශ්‍රය"
විකිත්සාව සහ ශ්‍රී ලාංකික "ශාන්තිකර්ම"
පිළිබඳ ඇගයීමක්



කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනයේ
දර්ශනාපති (ආයුර්වේද) පශ්චාත් උපාධිය සඳහා
ඉදිරිපත් කරන පර්යේෂණ නිබන්ධනයයි.

වෛද්‍ය එච්. ඒ. ඩී. එස්. ශ්‍රියාලතා

මෞලික සිද්ධාන්ත අධ්‍යයනාංශය
දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යායතනය
කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය
ශ්‍රී ලංකාව

සාරාංශය

වෘද්ධත්වය නමින් හැඳින්වෙන්නේ ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රය පිළිබඳව ලියවී ඇති ඉපැරණිම ග්‍රන්ථ තුනක් වන වරක සංහිතාව, සුග්‍රහ සංහිතාව, හා අභ්‍රාමසංහිතාදය නැමැති සංහිතායි. 'දෙව ව්‍යාපාශ්‍රය' විග්‍රහ කිරීමේදී 'දෙව' යන්නෙන් දේව, ශුද්ධ වූ ආදී අර්ථද, 'ව්‍යාපාශ්‍ර' යන්නෙන් උපාය කර ගැනීම, පිහිට කර ගැනීම යන අරුතද දේ. මෙහිදී දෙව ව්‍යාපාශ්‍රය විකිත්සාව යන්නෙන් දෙවියන් පිහිට කොට ගෙන නැතහොත් දෙවියන් සතුටු කර රෝග සුව කිරීම අදහස් කෙරේ. ඒ අනුව වෘද්ධත්වයේ මන්ත්‍ර, ඖෂධ ධාරණය, මණි ධාරණය, මංගල ක්‍රියා, බලි දානය, උපහාරය, හෝමය, නියමය, ප්‍රායශ්චිත්තය, උපවාසය, දානය, ස්වස්ත්‍යයනය, ප්‍රණීපාත හා නිර්තගමන නමින් ක්‍රමයන් රෝග ව්‍යාපශමන කිරීම සඳහා දක්වා ඇත.¹

වා, පිත්, සෙම් ආදී ස්වභාවික දෝෂ උදෙසාද, දෙවි දෝෂ, ග්‍රහ දෝෂ, යක්ෂ දෝෂ, ප්‍රේත දෝෂ, වස්දොස් ආදී අමනුෂ්‍ය දෝෂ උදෙසාද, කෙරෙන කර්ම ශාන්ති කර්ම ලෙස හැඳින්විය හැක. සිංහල ජන විශ්වාසයට අනුව රෝගී බවට හේතු වන ප්‍රධාන දෝෂ ෭ක් ඇත. එනම් කර්ම දෝෂ හා ග්‍රහ දෝෂයි. මෙම දෝෂ දෙවර්ගයටම අයත් වන්නේ ඉහත කී ස්වභාවික දෝෂ හා අමනුෂ්‍ය දෝෂයි. ශ්‍රී ලාංකිකයින් ලෙඩදුක් නිවාරනය සඳහා යොදා ගන්නාවූ ශාන්තිකර්ම අතර කොහොම කංකාරිය, දෙවොල්මඩු ශාන්ති කර්මය, රටයකුම, සුනියන් කැපිල්ල, සන්නියකුම ආදිය ප්‍රධාන තැනක් ගනී. ග්‍රහ දෝෂ නිවාරනය සඳහා ගම්මඩු, පුනාමඩු ආදී යාග පවත්වති. මෙම ශාන්ති කර්මයන්හිදී මූලික වශයෙන් බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නයේ ආධිපත්‍ය පිලිගැනීම විශේෂත්වයයි.

කොහොඹා කංකාරිය පවත්වන ප්‍රධාන ප්‍රදේශ වනුයේ සතර කෝරළය, උඩු නුවර, යටි නුවර, හාරිස්පත්තුව, තුම්පනේ, සහ දුම්බර උඩ පලාතය. මෙහිදී සුදු ලබන දෙවිවරු වනුයේ තළුමාර, හිරුගල් බණ්ඩාර, කොහොඹ දෙවිවරු තිදෙනා, වලියක්, වීරමුණ්ඩ, කන්දේ බණ්ඩාර, පත්තිනි, ඊශ්වර ආදීන්ය. ධන ධාන්‍ය, ගව මහිපාදි හවබෝග වැඩි දියුණු කිරීම, රෝගාබාධ සුවකිරීම, ගමකට හෝ රටටම පැමිණ ඇති ව්‍යසනයන්ගෙන් මිදීම හා සශ්‍රීක බව හෙවත් සෞභාග්‍ය උදාකර ගැනීම මෙහි මූඛ්‍ය පරමාර්ථ වේ. මෙහි පූජාවිධි 78 ක් වේ. ඒවා කංකාරිය දිනට පෙර වාරිතු ලෙසත්, එදින පෙරයම, මැදියම, අලුයම වාරිතු ලෙසත් පවත්වනු ලැබේ.

පහත රට ශාන්තිකර්මයක් වූ දෙවොල් මඩු ශාන්තිකර්මය හොරණ, බෙන්තර, ගාල්ල, අම්බලන්ගොඩ ආදී පලාත්වල වඩාත් පැවැත්වේ. මෙහි මූඛ්‍ය පරමාර්ථ වනුයේ ලෙඩ රෝග සුව කිරීම, සශ්‍රීකත්වය ලබා දීම, හා ගමට රටට ශාන්තියක් ලභාකර ගැනීම ආදියයි. මෙහි පූජා විධි 22 ක් පැවැත්වේ.

රටයකුම ශාන්තිකර්මය ඊද්දියාගය නමින්ද හැඳින්වේ. බෙන්තර, මාතර, ගම්පහ ප්‍රදේශ වල බොහෝ විට දක්නට ලැබේ. දරුවන් නැති කාන්තාවන්ට දරුවල ලබා දීමටද, ගහි සංරක්ෂණය සඳහාද, මනාව දරුවන් ලබන කතුන් කෙරෙහිද, ගහි පතනය වන අයටද මෙම රටයකුම ශාන්තිකර්මය කරනු ලැබේ.

ලක්දිව ශාන්තිකර්ම උදෙසා කරනු ලබන වත් පිලිවෙත් හා ක්‍රම ආදිය 'පූජා රටාව' නමින් හැඳින්වේ. ඒවා පලාත් අනුවද ඒ ඒ ශාන්තිකර්ම අනුවද නොයෙකුත් වෙනස්කම් දක්වයි. මේවායේ කුමන වෙනස්කම් තිබුණද මූලික පරමාර්ථය ආතුරයා සුවපත් කිරීමයි. ලක්දිව පවතින ප්‍රධාන ශාන්ති කර්මයන් ඒ ඒ ප්‍රදේශ අනුව ගැනෙන විට, කොහොඹ කංකාරිය උඩරට ශාන්ති කර්මයක් ලෙසද, දෙවොල් මඩු, රටයකුම, දහ අට සන්නිය පහත රට ශාන්තිකර්මයන් ලෙසද පහත් මඩු, කිරිමඩු ශාන්ති කර්මයන් සබරගමු ප්‍රදේශයට අයත් ලෙසද ගැනෙන අතර බලි යාගය පොදු ශාන්තිකර්මයක් ලෙසද ගැනේ. මීට අමතරව පිරිත් කීම, බෝධි පූජා, දානමාන..... ආදී සාමාන්‍ය ශාන්තිකර්මද බහුලව සිදුකෙරේ. ඉහත සඳහන් කරුණු විමර්ශනය කිරීමේදී දෛව ව්‍යාප්තිය විකිත්සාව පොදු ජනයා අතර ප්‍රචලිත පිලියම් ක්‍රමයක් ලෙස සැලකිය හැක.

පුද්ගල රෝග නිවාරනයේදී දෛවව්‍යාපාශ්‍රය විකිත්සාව සහ ශාන්තිකර්ම ප්‍රතිකාර ක්‍රමය අතර සහසම්බන්ධතාවය බැලූ කල මෙම දෙකින්ම කරනු ලබන්නේ දෙවියන් සතුටු කර එමගින් නිසි මනස සතුටට පත්කර රෝග සුවකිරීම බව පෙනේ. මෙම දෙකින්ම කරනු ලබන ක්‍රියා බොහෝ විට සමානය. මෙමගින් සුවවන රෝගද බොහෝ දුරට සමාන බවක් පෙන්වුම් කරයි. දෛව ව්‍යාපාශ්‍ර ක්‍රියාකාරකම් මෙන්ම ශාන්තිකර්ම ක්‍රියාකාරකම් වලද යම් යම් සමානතා දක්නට ලැබේ. උදා :- මන්ත් මැතිරීම, වඩිග පටුන වැනි නැටුම්. මේවා අනුව ලක්දිව ශාන්තිකර්ම කෙරෙහි ඉන්දිය ආගාමය ලබා ඇති බැව් යම් යම් අවස්ථා වලදී දැකිය හැකිය. එනමුදු පිරිත් කීම්, බෝධිපුජා වැනිවිම් ආදී ශාන්ති කර්මයන්හිදී බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නයට මුල්තැන දී ක්‍රියා කිරීම නිසා එම ශාන්ති කර්මයන් ඉන්දිය ආගාමයක් නොලැබූ හුදෙක් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ටම ආවේනික වූ ශාන්තිකර්ම ලෙස සැලකිය හැක.

පුද්ගලයාගේ ජීවිතය කෙරෙහි මනස හා සිත සෑම අතින්ම බලපාන බවත් මූලික වන බවත්, බොහෝ රෝගයන්ට මනස කාරණා වන බවත් පර්යේෂණ මගින් ඔප්පු වී ඇත. උදාහරණ ලෙස යම් හයානක දර්ශනයක් හේතු කොට ගෙන පුද්ගලයාගේ මනස විකෘති විය හැක. මනුෂ්‍යයන් කිපියාවූ ත්‍රිදෝෂ හේතු කොට ගෙන රක්තය දුෂිත වීමෙන් ප්‍රතිශක්තියද, බලයද දුබල වීමට හැකියාව ඇත. මෙබඳු හේතු කාරණා මුල් වීමෙන් දුෂිත වූ මනස ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත් කිරීම අත්‍යාවශ්‍යවේ. ශාන්තිකර්මයන්ගෙන් කරනු ලබන්නේ එම විකෘති වූ මනස ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත් කිරීමයි. රෝගියා තුළ ග්‍රහධාව, හක්තිය, සතුට, විශ්වාසය, සොම්නස, ආශාව වැඩි දියුණු කිරීම මෙම ශාන්තිකර්ම මගින් සිදුවේ.

පිරිත් දේශනා, බෝධිපුජා, දන්දීම, දෙවියන් යැදීම, අං කෙළිය, පොල් කෙළි, බහිරව පුජා, දෙහි කැපීම, නූල් බැදීම, යන්ත්‍ර, මන්ත්‍ර, සොබා පුරුදු, දින වයඹා හා වන්දනා ගමන් ආදී ශාන්තිකර්මයන්ගෙන් උත්පාදනය වන ආශිර්වාදාත්මක අර්ථ ග්‍රහණයන්ගෙන් සමන්විත යහපත් ශබ්ද තරංග, දශිත, විවිධ ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ ආදියෙන් පුද්ගල සිත සුවපත් වේ. ලේ පිරිසිදු වී, ප්‍රතිශක්තිකරණය වැඩි දියුණු වීමට හේතු විය හැක. ඒ අනුව ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය යන සංව ඉන්ද්‍රියන් ඊට අනුරූප වූ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ යනාදියේ ක්‍රියාකාරීත්වය හේතු කොට ගෙන ඒ ඒ ශාන්තිකර්මයන්, ඒ ඒ රෝග සුව කිරීමට ඉවහල් වන බැව් පැහැදිලි වේ.

ගර්ථයේ නියමුවා මනසයි. එය පාලනය කරන්නේත් දියුණුව හෝ පිරිහීම ඇති කරන්නේත් මනසෙනි. මෙසේ කරන්නේ සිතුවිලි මගිනි. ප්‍රධාන වශයෙන් සිතුවිලි කොටස් දෙකකි. ඒ යහපත් හා අයහපත් සිතුවිලි යනුවෙනි. ජීවිතයේ සුභසිද්ධියට යහපත් සිතුවිලිද පිරිහීමට අයහපත් සිතුවිලිද හේතුවේ. ශාරීරික නිරෝගි බවටද යහපත් සිතුවිලි වැදගත් වේ. අමනුෂ්‍ය දෝෂ හා ස්වභාවික දෝෂ අයහපත් සිතුවිලි වලට හේතු වන අතර රෝගි බව ඇති කරයි. දෛවවාපාශ්‍රය විකිත්සාව මගින් මනස තුළ යහපත් සිතුවිලි ඇතිකර රෝග සමනය කිරීම ඇති කෙරේ.

යම්කිසි සංඥාවක් ඒ ඒ සංඥාවේ ස්වභාවය අනුව එනම් ආලෝකය, ශබ්දය, ගන්ධය, රස හා ස්පර්ශය අනුව ඇස, නත, නාසය, දිව හා ගර්ථය යනාදී අදාළ ඉන්ද්‍රියන් මගින් ග්‍රහණය කර මනසට යොමු කරයි. මනසෙහිදී මෙම සිතුවිලි විශ්ලේෂණයට ලක්කර ක්‍රියාවට නංවයි. මොලයට ගෙන ගිය සංඥා ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා ස්නායු පද්ධතියක් ඇත. කායික ක්‍රියාකරන ස්නායු කාය ද්වාර නමින්ද වාචික ක්‍රියා කරන ඉන්ද්‍රිය පද්ධතිය වාචික ද්වාර නමින්ද හැඳින්වේ! යම්කිසි සංවේදනයක් ස්නායු පද්ධතිය තුළින් ගමන් කරන විට ග්‍රහණය ස්‍රාවයක් නිකුත්වේ. මෙම ස්‍රාවය මගින් මාංශපේශි වල ක්‍රියා හා වෙනත් ක්‍රියාවලි බොහොමයක් සිදුවේ.

ශාන්තිකර්මයන් තුළින් ඇතිවන්නාවූ සිතේ විශ්වාසය, නිවැරදි සිහි කල්පනාව, අකුසලට බියවීම, නිවැරදි කථා, නිවැරදි ක්‍රියා, නිවැරදි ජීවන පැවැත්ම හා ප්‍රීතිය වැනි යහපත් සිතුවිලි වලින් මනසේ ක්‍රියාවලි නිසිපරිදි සිදුවී යහපත් ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට උපකාරී වේ. යහපත් සිතුවිලි ක්‍රියාදාමයන් තුළින් සංවේදීව උත්පාදනය වන්නාවූ මානසික බලපෑම් වේගනාත්මක ගර්ථ ක්‍රියාවන්ට හා කථාවන්ට හේතුවනවා පමණක් නොව උද්යෝගිබව, කිකරු බව, නිපුණභාවය ආදියද යමකු තුළ ඇතිවන්නට හේතු වනවා ඇත. ස්වසන ස්වභාවය, දහදිය දැමීම, කඳුළු ගැලීම, කම්මුල් රතු වීම, මාංශ පේශීන් වලනය වීම ආදී ක්‍රියාවලි පැවැත්මටද සිතුවිලි ක්‍රියාදාමය හේතු වේ. යහපත් සිතුවිලි ශාරීරික හා මානසික සෞඛ්‍යයට බලපාන්නේ මේ නිසයි.

මිහිස් සිතකින් සිතකට පණිවුඩයාම පමණක් නොව ගහ කොළ හා අප අතරද සිසුම් බැඳීම් ඇති බව විද්‍යාඥයන් පර්යේෂණ මගින් ඔප්පු කර ඇත. එමෙන්ම සිතේ ශක්තියෙන් භෞතික ද්‍රව්‍යයන්ට පවා බලපෑම් කළ හැකි බවද, අප ශරීරයෙන් කිරින ශක්තියක් විහිදෙන බවද, සහපත් සිතුවිලි වලින් සහපත් කිරිණත්, අයහපත් සිතුවිලි වලින් අයහපත් කිරිණත් විහිදෙන බවද විද්‍යාඥයන් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දී ඇත. එමෙන්ම මෙකී කිරිණයන්ට වෙනත් ජීව සෛලයන්ට බලපෑම් කළහැකි බව ඔවුහු පවසති. වැඩිදුරටත් කරුණු පෙන්වා දෙන විද්‍යාඥයෝ පයට පෑගෙන තණකොළ ගහේ සිට ඇත එපිට සඳ, හිරු, තරු ආදී ග්‍රහයන් මගින් අපකරා එන සෑම ශක්ති විශේෂයක්ම අප ශරීරයට බලපාන බව ඔප්පු කර ඇත. ශාන්තිකර්මයන් තුළ ගැබ් වී ඇති සමහර ඇදහිලි හා විශ්වාස ගොඩනැගී ඇත්තේ මෙම ශක්ති කිරිණ පදනම් කරගෙනය.

රෝග සමනය උදෙසාම නිර්මාණය කළ දෛව ව්‍යාපාශ්‍රය විකිත්සා සහ ශාන්තිකර්ම විකිත්සා තුළින් බිහිවන රූප ඇසෙන්නද, ශබ්ද කනෙන්නද, ගන්ධ නාසයෙන්නද, රස දිවෙන්නද, ස්පර්ශය හමෙන්නද ශරීරය වෙත ඇතුළු වී සංඥා වහා ස්නායු පටය මගින් මොලය කරා ගෙන යයි. ඉන් සහපත් සිතුවිලි ධාරාවක් ඇතිවේ. මෙම සිතුවිලි ධාරාව මොලයේදී විශ්ලේෂනයට භාජනය වී මානසික හෝ ශාරීරික ක්‍රියාවන් උදෙසා වේෂ්ටා පටය මගින් අදාළ ඒ ඒ ඉන්ද්‍රියන් වෙත යොමු කරයි. මෙකී අවසාන ක්‍රියාවට යොමු වීමට ප්‍රථම යාන්ත්‍රිකවුද, විද්‍යුත්වුද, රසායනිකවුද, උෂ්ණතාපිකවුද, ක්‍රියාවලියකට භාජනය වේ. ඉන්පසු ඒ ඒ ඉන්ද්‍රියන් වෙත යොමු වී රෝග ව්‍යාපසමනය උදෙසා ක්‍රියා කෙරෙන බැව් මෙතෙක් කළ විමසුමට අනුව උපකල්පනය කළ හැක.